

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 118/2017-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA] zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Stankom, Obrody 25, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 188/2016 z 21. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 188/2016 z 21. novembra 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti vyplýva:

«... 20.8.2010 sťažovateľka podala žalobu Okresnému súdu... o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 16.517,62 eur a zároveň požiadala o oslobodenie od súdneho poplatku.

... Okresný súd... uznesením sp. zn. 20Ro/298/2010- 30 zo dňa 2.11 .2010 nepriznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov.

... Súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že napriek výzve sťažovateľka riadne nezdokladovala svoje pomery a teda nepreukázala, že u nej prichádza do úvahy priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov a priložená žiadosť a potvrdenie nie sú dostačujúcim podkladom pre rozhodnutie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. ...

... Krajský súd... uznesením sp. zn. 5 Co/16/2011 zo dňa 30.3.2011 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu. ...

... Okresný súd... uznesením sp. zn. 29C/2014-188 zo dňa 29.1.2016 uložil sťažovateľke povinnosť nahradiť trovy konania vo výške 965,50 eur...

... Okresný súd odôvodnil svoje uznesenie tým, že v právnej veci bol okresným súdom dňa 19.11.2013 vydaný platobný rozkaz sp. zn. 20Ro /298/2010 proti ktorému žalovaná podala odpor, preto v zmysle § 174 ods.2 O. s. p. platobný rozkaz zrušil a vo veci nariadil pojednávanie.

... Súd v predmetnom uznesení uvádza: „Podaním odporu vznikla žalovanej povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odpor vo výške 965.50 eur ktorý poplatok bol na základe uznesenia okresného súdu č. k. 29C /60/2014-162 vymožený dňa 19.9.2014“.

... Sťažovateľka vo veci včas podala proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 29C/2014-188 zo dňa 29.1.2016 odvolanie.

... Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 5 Co/188/2016 zo dňa 21.11.2016 odvolanie sťažovateľky zamietol.

... Predmetné rozhodnutie považuje sťažovateľka za arbitrárne a tvrdí, že došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu a to uznesením Krajského súdu... jednak v dôsledku

toho, že krajský súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, (§ 220 ods. 2 CSP), z dôvodu že rozhodnutie založil na takej aplikácii právnej normy, ktorá popiera jej účel a pravidlá ústavne konformného výkladu (§ 257 CSP), a jednak z dôvodu, že súd dôkladne nezdôvodnil odklon od ustálenej a publikovanej judikatúry (§ 220 ods.3 CSP). ...

... Sťažovateľka vo svojom odvolaní v bode II. uviedla, že pri rozhodovaní o trovách konania bol súd uzročený s tým, že je v hmotnej núdzi a na základe toho jej bol poskytnutý právny zástupca z Centra právnej pomoci. Jej príjem bol 141,- eur mesačne, teda trovy konania ťažko môže uhradiť. Rovnako vytýkala súdu aj skutočnosť, že nezohľadnil postoj žalovaného v predmetnej veci, keď sám zmluvu o budúcej zmluve tvoril, pričom podľa názoru súdu spôsobil jej neplatnosť.

... Sťažovateľka vo svojom odvolaní /bod II./ poukázala na uznesenie Ústavného súdu... II. ÚS 563/2011-14. Ústavný súd v predmetnom uznesení mimo iné uviedol, že účelom ustanovenia § 150 ods. 1 OSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. ...

... Krajský súd ... v uznesení... k argumentom sťažovateľky uviedol, že jej tvrdenie, že ona neplatnosť zmluvy nezavinila, ale zavinil ju žalovaný nemožno považovať za výnimočný v prípade, ak bola zastúpená advokátom ktorý mohol neúspech v spore predpokladať.

... V tejto súvislosti je preto potrebné poukázať na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 184/2015 v ktorom sa uvádza: „porušenia Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručených základných práv sa všeobecný súd dopustí aj vtedy, pokiaľ formalistickým výkladom noriem podústavného práva odoprie autonómnemu prejavu vôle zmluvných strán dôsledky, ktoré zmluvné strany takým prejavom zamýšľali vo svojej právnej sfére vyvolať. Dohoda o budúcej kúpnej zmluve či už v režime Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka (porovnaj § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 289 Obchodného zákonníka) musí mať obsahové a formálne náležitosti, ktoré má mať uzatváraná kúpna zmluva. Pokiaľ ide o čas jej uzavretia, stačí, ak je určený deň, keď zaviazaná zmluvná strana má povinnosť ju uzavrieť a druhá zmluvná strana má právo žiadať, aby zaviazaná strana zmluvu uzavrela. Táto oprávnená osoba potom musí žiadať od tohto dňa, v lehotách určených Občianskym zákonníkom (§ 50a ods. 2) a Obchodným zákonníkom (§ 290), o uzavretie hlavnej zmluvy, a to buď pod následkom zániku práva

(§ 583 Občianskeho zákonníka) alebo jeho premlčania (§ 292 Obchodného zákonníka). Zmyslom ochrany legality v súkromnej sfére nie je len ochrana záujmov jednej zmluvnej strany, ale predovšetkým ochrana obidvoch zmluvných strán podľa ústavnej zásady *pacta sunt servanda* (čl. 2 ods. 3 ústavy). K porušeniu ústavou zaručených práv dochádza neprípustným, resp. formalistickým výkladom, ktorý odoprie autonómnemu prejavu vôle zmluvných strán dôsledky, ktoré strany takýmto prejavom zamýšľali. Všeobecný súd preto nemôže v súdnom konaní posudzovať vec spôsobom, ktorý nerešpektuje vôľu strán a ich zmluvnú slobodu ako základný pilier súkromného práva. Právny úkon je potrebné vykladať s prihliadnutím na vzájomné vzťahy jednotlivých do úvahy pripadajúcich argumentov. Práva a povinnosti vyplývajúce z vecných zmlúv – dohody o budúcej kúpnej zmluve a dohody o zriadení vecného bremena – sú obsahom vecnoprávných, a nie záväzkoprávných vzťahov a účinkov.“ Záver súdu o tom, že vzhľadom k tomu že sťažovateľka mala advokáta, ktorý mohol neúspech v spore predpokladať je arbitrárny a vymyká sa zásadám logického myslenia, nakoľko tak ako vyplýva z citovaného nálezu všeobecný súd nemôže v súdnom konaní posudzovať vec spôsobom, ktorý nerešpektuje vôľu strán a ich zmluvnú slobodu ako základný pilier súkromného práva. Preto advokát v žiadnom prípade nemohol predvídať neúspech v spore. ...

... Sťažovateľka namieta skutočnosť, že súd neuviedol ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty žalobkyne, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. ...

... Sťažovateľka má preto zato, že súd sa nevyporiadal s nasledujúcimi argumentmi:

a/ bola po celú dobu v hmotnej núdzi čo preukázala súdu pri podaní žaloby, ale aj Centru právnej pomoci.

b/ ani ona, ani postupca neplatnosť zmluvy nezavinili a spôsobil ju žalovaný pričom zmluvou aj tvoril. ...

... Sťažovateľka poukazuje nato, že pri rozhodovaní o trovách konania bol súd uzročený s tým, že bola v hmotnej núdzi (viď bod 3 sťažnosti) a na základe toho je bol poskytnutý právny zástupca z Centra právnej pomoci. Príjem sťažovateľky bol 141,- eur mesačne, teda trovy konania ťažko mohla uhradiť. Rovnako je potrebné súdu vytknúť

aj skutočnosť, že nezohľadnil postoj žalovaného v predmetnej veci, keď sám zmluvu o budúcej zmluve tvoril, pričom podľa názoru sťažovateľky spôsobil sám jej neplatnosť.

... Krajský súd ... uznesení... na argumenty sťažovateľky uvedené v odvolaní odpovedal, že „nejde o výnimočný prípad a nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v okolnostiach danej veci.“

... Podľa názoru sťažovateľky došlo uznesením Krajského súdu... porušeniu jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu a to tým, že súd založil rozhodnutie na takej aplikácii právnej normy (§ 257 CSP), ktorá popiera jej účel a pravidlá ústavne konformného výkladu, kde v dôsledku tohto arbitrárneho postupu súdu došlo k zníženiu majetku sťažovateľky. ...

... Sťažovateľka tvrdí, že v danom prípade došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a tým i k porušeniu zásady právnej istoty. Krajský súd totiž rozhodol odlišným bez toho, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol argumenty, pre ktoré bola v danej veci poskytnutá odlišná ochrana, než v jej iných označených konaniach. ...

... Sťažovateľka preto tvrdí, že krajský súd sa odklonil v danej veci od ustálenej rozhodovacej praxe, na ktorú bol aj upozornený, pričom odôvodnenie uznesenia v danej veci neobsahuje dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.»

3. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co /188/2016 zo dňa 21.11.2016 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky SR zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co/188/2016 zo dňa 21.11.2016 a vec vracia tomuto orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľke... primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

9. Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu.

10. Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 29 C 60/2014-188 z 29. januára 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) zaviazal sťažovateľku nahradiť trovy konania, ktoré vznikli žalovanému ako úspešnému účastníkovi konania. Krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu potvrdil.

11. Podľa sťažovateľky porušil krajský súd jej práva nedostatočným odôvodnením napadnutého uznesenia, nesprávnym výkladom ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a odklonom od súdnej praxe pri aplikácii § 257 CSP bez toho, aby takýto odklon náležite zdôvodnil.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

14. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická a právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

15. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

16. Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je

v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

17. Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997).

18. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Ustanovenie § 257 CSP umožňuje súdu, aby v rámci svojho uváženia v medziach tohto zákonného ustanovenia nepriznal náhradu trov konania tomu účastníkovi, ktorému inak patrí ich náhrada. Dôvodom na použitie uvedeného ustanovenia môžu byť len okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré Civilný sporový poriadok neuvádza ani exemplifikatívne, čo však neznamená, že tým vytvára priestor na voľnú úvahu súdu. Pri skúmaní, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, treba prihliadnuť na osobné, zárobkové, majetkové a iné pomery účastníkov, procesný postoj účastníkov, a to na oboch stranách sporu, okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov, pričom hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania.

20. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované

so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

21. Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúmavať, či v konaní bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľov. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

22. Dôvody hodné osobitného zreteľa krajský súd vo veci sťažovateľky nevidel a s dôvodmi, ktoré v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľka uviedla, sa vysporiadal takto:

«... Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

... Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

... Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

... Podľa § 263 ods. 1 CSP ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

... Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

... Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

... Podľa § 262 ods. 3 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

... Na zdôraznenie správnosti odvolací súd dodáva, že rozhodnutie súdu je v úplnom súlade s rozhodovacou praxou súdov. Výdavok strany konania možno považovať za trovy konania, ak existoval dôvod na jeho vynaloženie, je preukázaný a bol účelne vynaložený (§ 251 CSP).

... V prejednávanej spore bol žalovaný plne úspešný. Pojem „úspech v spore“ predstavuje mieru akou bola strana v spore úspešná a vyplýva zo vzťahu naposledy urobeného žalobného petitu žaloby a meritórneho rozhodnutia. O plný úspech žalobcu v spore ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, ak žaloba bola zamietnutá znamená, že žalobkyňa v spore úspech nemala a protistrana, žalovaný bol v rozsahu jej neúspechu naopak úspešný. V tom prípade má žalobca ako úspešná strana právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov, ktoré proti strane, ktorá v spore úspech nemala.

... Zo žalobného petitu je zrejmé, že žalobkyňa v ňom žiadala zaplatenie sumy 16 099,62 eur s prísl. Tvrdenie žalobkyne, že išlo o žalobu podľa § 80 písm. c/ O. s. p. je nedôvodné, lebo v žiadnom prípade nešlo o určovaciu žalobu ale o žalobu na plnenie. Žalobkyňa v odvolaní uvádza, že vzťah medzi ňou a žalovaným je spotrebiteľský a teda, že je oslobodená od súdnych poplatkov. Napadnuté uznesenie sa netýka rozhodnutia o súdnom poplatku, ale trov konania, ktorých súčasťou je súdny poplatok, ktorý zaplatil úspešný žalovaný za podaný odpor. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že tento sa vzdal nároku, na ktorý mu ako úspešnej strane vznikol nárok a to náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 1 182,18 eur.

... Odvolací súd aplikujúc § 257 CSP dospel k záveru, že nejde o výnimočný prípad a nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa z hľadiska citovaného ust., spočívajúce v okolnostiach danej veci. Tvrdenie žalobkyne, že ona neplatnosť zmluvy nezavila, ale zaviniť ju žalovaný nemožno považovať za výnimočný prípad, keďže ona bola zastúpená advokátom, ktorý mohol neúspech v spore predpokladať. V tejto súvislosti sa žiada

poukázať aj na tú skutočnosť, že žalobkyňa právo k pohľadávke získala na základe zmluvy o postúpení, pričom z obsahu zmluvy je zrejmé, že postúpenie bolo bezodplatné. Ak žalobkyňa tvrdí, že súd mal zohľadniť osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov tieto nijako nepreukázala ani v prvoinštančnom ani v odvolacom konaní.»

23. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle. Tento záver sa vzťahuje zvlášť na rozhodovanie podľa § 257 CSP, použitie ktorého je výnimkou, pretože iba v prípade, že všeobecný súd dospeje k záveru, že v okolnostiach danej veci existujú dôvody osobitného zreteľa, nemusí náhradu trov konania priznať. Vymedzenie obsahu tohto právneho pojmu je úlohou všeobecných súdov, a to vždy so zreteľom na kontext v konkrétne posudzovanej veci. Vzhľadom na to ústavnému súdu neprináleží posudzovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na aplikáciu daného ustanovenia, pretože ide o nezávislé diskrečné oprávnenie všeobecných súdov. Je však nutné poznamenať, že musí ísť o výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí všeobecného súdu riadne a presvedčivo odôvodnený.

24. Nedôvodnosť aplikácie § 257 CSP je v danom prípade podľa názoru ústavného súdu odôvodnená ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne). Krajský súd, síce stručne, ale napriek tomu dostačujúco odôvodnil, prečo nepovažoval dôvody, ktoré uvádzala sťažovateľka, za také výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali nepriznanie trov konania úspešnému účastníkovi. Skutkové a právne závery uvedené v citovanom odôvodnení uznesenia krajského súdu nie sú podľa názoru ústavného súdu v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy náhrady trov konania, a preto ich nemožno považovať za odporujúce citovaným článkom ústavy a dohovoru. Vzhľadom na to nemožno tieto skutkové a právne závery označiť za nepreskúmateľné a za svojvoľné, vybočujúce

z rámca uvedeného zákonného ustanovenia, a preto ich ústavný súd nemá dôvod ani oprávnenie prehodnocovať ani ich prípadne nahrádzať vlastnými.

25. Ústavný súd nad rámec dôvodov uvádzaných krajským súdom poznamenáva, že iba zo samotnej skutočnosti, že sťažovateľke bol Centrom právnej pomoci priznaný nárok na bezplatnú právnu pomoc, nie je možné vyvodiť, že jej osobné a majetkové pomery odôvodňujú nepriznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi. Takýmto výkladom by bolo možné dospieť k záveru, že vždy, keď je účastníkovi konania priznaný nárok na bezplatnú právnu pomoc, je táto skutočnosť dôvodom na aplikáciu § 257 CSP. Avšak z ústavnoprávneho hľadiska je takýto výklad neakceptovateľný. Ústavný súd zároveň dodáva, že už pred začiatkom konania vo veci samej okresný súd aj krajský súd skúmali osobné a majetkové pomery sťažovateľky na základe jej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom sťažovateľka dôvody na oslobodenie od súdnych poplatkov nepreukázala.

26. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľky o tom, že neplatnosť zmluvy zaviniť žalovaný, ústavný súd konštatuje, že ani zo skutočností, ktoré sťažovateľka uvádza v sťažnosti a ktorými odôvodňuje platnosť zmluvy, nie je možné vyvodiť, prečo jej právny zástupca mal považovať zmluvu za platnú, pretože ide iba o všeobecnú citáciu z rozhodnutia ústavného súdu, bez uvedenia konkrétnej súvislosti s vecou sťažovateľky.

27. Pokiaľ sťažovateľka namieta, že krajský súd nevysvetlil odklon od súdnej praxe, ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľky nešlo o prípad odklonu od súdnej praxe, ako sa sťažovateľka domnieva. Výnimočné okolnosti prípadu odôvodňujúce aplikáciu ustanovenia § 257 CSP posudzujú všeobecné súdy v každej konkrétnej veci na základe individuálnych okolností prípadu. Vo veciach, kde súdy aplikujú § 257 CSP, tak ani vo všeobecnosti nemožno vytvoriť takú jednotnú súdnu prax, ktorou by boli súdy pri aplikácii, resp. neaplikácii § 257 CSP viazané.

28. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa

čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, odmietol sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

29. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2017